13
පාඩම

දැහැමින් නැගෙති අදැහැමින් වැටෙති
(පරාභව සූත්‍රය)

එවං මෙ සුතං - එකං සමයං හගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අඤ්ඤතරා දෙවතා අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔභාසෙත්වා යෙන හගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා ඛො සා දෙවතා හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි

එක් සමයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුරව ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුතුමාගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. මේ අතර දිනක් එක්තරා දෙවියෙක් රාත්‍රියේ ප්‍රථම යාමය ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ට ශරීර වර්ණයෙන් මුළු ජේතවනය ම ඒකාලෝක කරගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹුණේ ය. එළඹ, බුදුරදුන් වැඳ එකත් පස්ව සිට ගාථාවකින් මෙසේ සැළකළේ ය.

'පරාහවන්තං පුරිසං - මයං පුච්ඡාම ගොතමං
හගවන්තං පුට්ඨුමාගම්ම - කිං පරාහවතො මුඛං'

ගෞතමයන් වහන්ස, අපි පිරිහෙන පුද්ගලයා පිළිබඳ ව විමසමින් සිටිමු. ඒ පිළිබඳව භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් පිළිවිසීමට පැමිණියෙමු. ස්වාමීනි, පිරිහෙන්නාගේ පිරිහීමට දොරටු කවරේ ද?

'සුවිජානො හවං හොති - සුවිජානො පරාහවො;
ධම්මකාමො හවං හොති - ධම්මදෙස්සී පරාහවො'

දියුණුවන්නා පහසුවෙන් දත හැකි ය. පිරිහෙන්නා ද පහසුවෙන් දත හැකි ය. දහමට කැමැත්තා දියුණු වේ. දහමට ද්වේෂ කරන්නා පිරිහෙයි.

'ඉති හෙතං විජානාම - පඨමො සො පරාහවො;
දුතියං හගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාහවතො මුඛං'

මෙසේ අපි දත් ඒ පළමුවන පිරිහීමේ කාරණය දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන්නාගේ දෙවන කාරණය කුමක් ද? වදාරනු මැනවි.

'අසන්තස්ස පියා හොන්ති - සන්තෙ න කුරුතෙ පියං;
අසතං ධම්මං රොචෙති - තං පරාහවතො මුඛං'

හේ අසත් පුරුෂයන් ප්‍රිය කරයි. බුද්ධාදී සත්පුරුෂයන් ප්‍රිය නොකරයි. අසත් පුරුෂයන්ගේ මිසදිටු දහම් රුචි කරයි. එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම, දුතියො සො පරාභවො;
තතියං භගවා බ්‍රෑහි, කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ දෙවන පිරිහීමේ කාරණය ද දූන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස පිරිහෙන්නාගේ තුන්වන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'නිද්දාසීලී සභාසීලී - අනුට්ඨාතා ච යො නරො;
අලසො කොධපඤ්ඤාණො - තං පරාභවතො මුඛං'

යම් මිනිසෙක් නිතර නිදන සුලු වෙයි ද? පිරිස් මැද ගැවසෙන සුලු වෙයි ද? උත්සාහයෙන් තොර වෙයි ද? අලස වෙයි ද? කිපෙන්නෙකැයි ප්‍රකට වෙයි ද? එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - තතියො සො පරාභවො;
චතුත්ථං භගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ තුන්වන පිරිහීමේ කාරණය ද දූන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන්නාගේ සිව්වන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'යො මාතරං වා පිතරං වා - ජිණ්ණකං ගතයොබ්බනං;
පහු සන්තො න භරති - තං පරාභවතො මුඛං'

යමෙක් හැකියාව තිබිය දී තරුණ විය ගෙවී ගොස් මහලුවියට පත් වූ මව හෝ පියා පෝෂණය නොකරයි ද එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - චතුත්ථො සො පරාභවො;
පඤ්චමං භගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ සතරවන පිරිහීමේ කාරණය ද දූන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන්නාගේ සිව්වන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'යො බ්‍රාහ්මණං වා සමණං වා - අඤ්ඤං වාපි වණිබ්බකං;
මුසාවාදෙන වඤ්චෙති - තං පරාභවතො මුඛං'

යමෙක් බමුණෙකු හෝ ශ්‍රමණයන් වහන්සේ නමක හෝ වෙනත් කිසියම් යදියෙකු හෝ බොරුවෙන් රවටයි ද එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - පඤ්චමො සො පරාභවො;
ඡට්ඨමං භගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ පස්වන පිරිහීමේ කාරණය ද දැන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන්නාගේ සයවන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'පහූතවිත්තො පුරිසො - සහිරඤ්ඤො සභොජනො;
එකො භුඤ්ජති සාදූනි - තං පරාභවතො මුඛං'

බොහෝ රන් රුවන් ඇති රසමුසු බොජුන් ඇති. මහා ධනවත් පුරුෂයෙක් තමා පමණක් තනිව මිහිරි බොජුන් වළඳයි ද එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - ඡට්ඨමො සො පරාභවො;
සත්තමං භගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ සයවන පිරිහීමේ කාරණය ද දැන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස පිරිහෙන්නාගේ හත්වන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'ජාතිත්ථද්ධො ධනත්ථද්ධො - ගොත්තත්ථද්ධො ච යො නරො;
සඤ්ඤාතිං අතිමඤ්ඤති - තං පරාභවතො මුඛං'

යම් මිනිසෙක් ජාති මදයෙන් තද වූයේ ධන මදයෙන් තද වූයේ කුල මදයෙන් තද වූයේ සිය නෑයන් හෙළා දකී ද එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - සත්තමො සො පරාභවො;
අට්ඨමං භගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ හත්වන පිරිහීමේ කාරණය ද දැන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන්නාගේ අටවන කාරණය කුමක් ද? වදාරනු මැනවි.

'ඉත්ථිධුත්තො සුරාධුත්තො - අක්ඛධුත්තො ච යො නරො;
ලද්ධං ලද්ධං විනාසෙති - තං පරාභවතො මුඛං'

යම් මිනිසෙක් ස්ත්‍රීන්ට ලොල් වූයේ සුරාවට ලොල් වූයේ සූදුවට ලොල් වූයේ ලැබුණු ලැබුණු ධනය වනසයි ද එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - අට්ඨමො සො පරාභවො;
නවමං භගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ අටවන පිරිහීමේ කාරණය ද දැන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන්නාගේ නවවන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'සෙහි දාරෙහි සනතුටෙඨා - වෙසියාසු පදිසසති;
දිසසති පරදාරෙසු - තං පරාභවතො මුඛං'

යමෙක් සිය අඹුවගෙන් සතුටු නොවී වෙසඟනන් වෙත යයි ද නැතහොත් පර අඹුවන් වෙත යයි ද එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - නවමො සො පරාභවො;
දසමං භගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ නවවන පිරිහීමේ කාරණය ද දූන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන්නාගේ දසවන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'අතීතයොබ්බනො පොසො - ආනෙති තිමබරුත්ථනිං;
තසසා ඉසසා න සුපති - තං පරාභවතො මුඛං'

යොවුන් විය ඉක්ම ගිය පුරුෂයෙක් තිඹිරිපල බඳු පියයුරු ඇති තරුණ යුවතියක් ආවාහකොට ගනී ද හෙතෙම ඇය පිළිබඳ ඊර්ෂ්‍යාවෙන් නින්ද පවා නොලබයි ද එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - දසමො සො පරාභවො;
එකාදසමං භගවා බ්‍රෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ දසවන පිරිහීමේ කාරණය ද දූන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන්නාගේ එකොළොස්වන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'ඉත්ථී සොණ්ඩිං විකිරණිං - පුරිසං වාපි තාදිසං;
ඉසසරියසමිං ඨපාපෙති - තං පරාභවතො මුඛං'

පර ස්ත්‍රීන් පර පුරුෂයන් සුරා සූදු ආදියට ලොල් වූ ඒවා සඳහා ධනය විසුරුවන ස්ත්‍රියක හෝ පුරුෂයෙකු ගෙදරක හෝ කිසියම් ආයතනයක අධිපති තනතුරෙහි තබයි නම් එය පිරිහීමේ දොරටුවකි.

'ඉති හෙතං විජානාම - එකාදසමො සො පරාභවො;
ද්වාදසමං භගවා බෑහි - කිං පරාභවතො මුඛං'

මෙසේ අපි ඒ එකළොස්වන පිරිහීමේ කාරණය ද දූන් දනිමු. භාග්‍යවතුන් වහන්ස පිරිහෙන්නාගේ දොළොස්වන කාරණය කුමක් දැයි වදාරනු මැනවි.

'අපපභොගො මහාතණ්හො - ඛත්තියෙ ජායතෙ කුලෙ;
සො ච රජ්ජං පත්ථයති - තං පරාභවතො මුඛං'

භවබෝග සම්පත් අල්ප වූ එහෙත් මහත් තෘෂ්ණාවක් ඇති යම් පුද්ගලයෙක් රාජකීය පවුලක උපදියි ද හෙතෙම රජකම ද පතයි නම් එය පිරිහෙන්නාගේ දොරටුවකි.

'එතෙ පරාභවෙ ලොකෙ - පණ්ඩිතො සමවෙක්ඛිය;
අරියො දස්සනසම්පන්නො - ස ලොකං භජතෙ සිවන්ති'

නුවණැති පුද්ගලයා මේ කියන ලද පිරිහෙන කරුණු මැනවින් දැක නුවණින් පිරිසිඳ දක්නා සුලු ආර්ය පුද්ලයෙකු ලෙසින් කටයුතු කොට පරලොව සුගතියට යන්නේ ය.

විවරණය:-

දෙවියන් හා මිනිසුන් අතර මංගල කරුණු මොනවාදැයි කුකුසක් ඇති වූ අවස්ථාවේ දෙවියෙකු පැමිණ ඒ පිළිබඳ විමසූ විට මංගල යනු දෙලොව දියුණුවට හේතුවන කරුණු බව පැහැදිලි කරමින් මංගල සූත්‍රය වදාරණ ලදි. ඉන් අනතුරුව දෙවියන් අතර නැවත කුකුසක් ඇති විය. එනම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරණ ලද්දේ දෙලොව දියුණුවට හේතුවන කරුණු පමණි. පිරිහීමට හේතුවන කරුණු මොනවා දැයි අසා දැන ගතයුතු ය කියා ය. ඒ අනුව සක් දෙව් රජ විසින් ඒ ගැන විමසීමට එක්තරා දෙව් පුතෙකු බුදුරදුන් වෙත එවන ලදි. පරාභව සූත්‍රයෙන් දැක්වෙන්නේ ඔහු ඒ පිරිහීමේ දොරටු විමසූ ආකාරයත් බුදුරදුන් ඊට පිළිතුරු දුන් ආකාරයත් ය.

මේ සූත්‍රයේ පුද්ගලයෙකු පිරිහෙන තැනට වැටෙන ප්‍රධාන කරුණු දොළහක් ඇතුළත් වේ.

01.

දහමට රුචි අරුචි බව - මෙහි ධර්මය යනු දස අකුසලයෙන් වෙන් වීම හෙවත් දස කුසලයයි. ලොව බොහෝ දෙනෙක් ප්‍රාණඝාතාදී දස අකුසලයට ස්වාභාවයෙන් ම නැමෙති. ඒවායෙන් වෙන් වීමට නැතහොත් දස කුසලයට කැමති නැත. එය තමාට අහිත කර වුවත් ඔවුන් කැමති වන්නේ අකුසලයට ම ය. මේ බව ධම්මපදයේ එන සුකරානි අසාධූනි ආදී ගාථාවෙන් මනාව පැහැදිලි කෙරෙයි. ලෝකයාගේ පිරිහීමට ප්‍රධාන කාරණය වී ඇත්තේ මේ කියන අධර්මයට ප්‍රිය කිරීම හා ධර්මයට එරෙහි වීමයි.

02.

අසත් පුරුෂයන් ප්‍රිය කිරීම - මෙහි අසත් පුරුෂයන් යැයි කියන්නේ කර්මය හා කර්ම විපාක විශ්වාස නොකරන වැරදි දෘෂ්ටි දරන වැරදි මත උගන්වන පුද්ලයන් ය. අප අතර ජීවත් වන බොහෝ දෙනෙක් බුදුන් දහම් සඟුන් හෝ කුසල් අකුසල් ගරු නොකරන අයයි. ඔවුහු අසත් පුරුෂයෝ ය. ඔවුන් දරන මතය මිථ්‍යා දෘෂ්ටියයි. ඔවුන් කථා කරන්නේ ඒ වැරදි අදහස් ය. එය අසත් ධර්මයයි. එබඳු අසත් පුරුෂයන් ඇසුරු කිරීමත් ඔවුන්ගේ වැරදි අදහස් උදහස්වලට කැමති වීමත් කෙනෙකුගේ පිරිහීමට හේතුවකි.

03.

නිකරුණේ ගෙවෙන අලස ජීවිතය - මෙම ගාථාවේ දී පිරිහීමට අදාළ කාරණා පහක් දක්වේ එනම්, නිතර නිදා ගැනීම. පිරිස් මැද ඕප දූප කථාවෙන් ගත කිරීම. උත්සාහයක් නැතිකම සහ අලසකමත් කෝපවන ගතියත් ය. මෙහි කියවෙන කරුණු හතරක් ම අලසයාගේ ලක්ෂණයි. තමාගේ දියුණුව පිළිබඳ කිසි උනන්දුවක් නැති හෙතෙම නිතර නිදයි. නැතහොත් යහළු මිතුරන් සමග කෙළිදෙලෙන් ගත කරයි. මේ නිසා ඉගෙනීමෙන් ධනයෙන් පිරිහෙන ඔහු තරහ ගැනීම ද ස්වභාවයකි. විශේෂයෙන් ඔහු උනන්දු කිරීමට කරන අවවාදවලදී නිතර ම කෝපවෙයි. මේ නිසා අලස කමත් කෝපයත් ඔහුගේ පිරිහීමේ ලක්ෂණයි.

04.

මවුපියන්ට නොසැලකීම - තමා බිහි කොට හදා වඩා ගත් මවුපියන් තමා සමග ජීවත් කරගෙන ඔවුන් රැක බලා ගැනීම දියුණු වන දූදරුවන්ගේ ගතියයි. නැති බැරි දරුවෝ පවා අපහසුවෙන් නමුත් මෙය සිදුකරති. එහෙත් කෙනෙකු හැකියාව තිබිය දී එය නොකරන්නේ නම් එය ඔවුන්ගේ පිරිහීමට හේතුවන බව මෙයින් කියවේ.

05.

මහණ බමුණන් රැවටීම - සිල්වත් ගුණවත් මහණ බමුණෝ දායකයන් දෙන දෙයින් යැපෙන්නෝ ය. ඔවුන්ට යමක් පිදිය යුතු තැන දී මග හැරීම හෝ වංචාවෙන් රැවටීම පහත් ක්‍රියාවකි. මහණ බමුණන් පමණක් නොව දුගී මගී යාචකාදී කෙනෙකු වුවත් එසේ රැවටීම පිරිහීමට මුලකි.

06.

ධනය තනිව භුක්ති විඳීම - සිගාලෝවාද සූත්‍රය, පත්ත කම්ම සූත්‍රය වැනි, සූත්‍රවලදී කෙනෙකු උපයන ධනයෙන් තමා සමග ජීවත් වන හෝ තමා හා බැඳුණු නෑ හිත මිතුරන් ගුරු දෙමා-පියන් ආදී සියලු දෙනා සමග බෙදා හදාගෙන ජීවත් විය යුතු බව උගන්වා තිබේ. යම් කිසි ධනවතෙක් මසුරු සිටාණන් මෙන් අන් කිසිවෙකු ගැන නොසලකා ආත්මාර්ථකාමීව තමා පමණක් සුඛෝපභෝගීව ජීවත් වන්නේනම් එය ඔහුගේ පිරිහීමට මුලයි.

07.

මාන්නාධික බව - කෙනෙක් තමන්ගේ ජාතිය නිසා හෝ ධනය නිසා හෝ කුලය නිසා හෝ වෙනත් දෙයක් නිසා හෝ තමාගේ ම නෑ හිතවතුන් පහත් කොට සලකමින් තමාගේ මහන්තත්තකම පෙන්වයි නම් එය පිරිහීමට කරුණකි.

08.

දුසිරිතට ලොල් වීම - ස්ත්‍රීන්ට ලොල් වූ සුරාවට ලොල් වූ සූදුවට ලොල් වූ බොහෝ දෙනා තමාගේ දූදරුවන් ගැන පවා නොතකා උපයන ධනය ඒවාට ම වැය කරති. මහධන සිටු පුත්‍රයා මේ හේතුව නිසා සිටු තනතුරෙනුත් පිරිහී මෙලොව හිඟමනට ම ඇද වැටුනේ ය.

09.
පරදාර සේවනය - සිය බිරියගෙන් හෝ සැමියාගෙන් තෘප්තිමත් නොවී පරපුරුෂයන් හෝ පරඅඹුවන් සේවනය කිරීමත් එබඳු පුරුෂයන් වෙසගණුන් ඇසුරු කිරීමත් පිරිහීමට තවත් කාරණයකි.

10.
මහලලෙක් තරුණියක ආවාහ කර ගැනීම - සත්තුභත්ත ජාතකයේ එන දුගී බමුණා සහ වෙස්සන්තර ජාතකයේ එන ජූජක බමුණා මෙන් මහලු කෙනෙක් යෞවනියක ආවාහ කර ගැනීම මහා අවුලකි. ඔහු දවස ගෙවන්නේ වෙනත් තරුණයන් ඇය කෙරෙහි ඇල්ම බැල්ම හෙළාය යන ඊර්ෂ්‍යාවෙනි. ඒ නිසා ඔහුට හරි හැටි නින්දක්වත් නැත. වයසින් පිරිහිෙන ඔහුට මෙය තවත් පිරිහීමට කරුණකි.

11.
නාස්ති කාරයෙකු අධිපති කිරීම - නිවසක හෝ ආයතනයක හෝ අධිපති වන ස්ත්‍රිය හෝ පුරුෂයා සුරාව සූදුව, ස්ත්‍රී පුරුෂ ඇසුර රස මසවුලු ආහාරයට කෑදරකම ආදී නාස්තිකාර වැඩවලින් ධන සම්පත් නසන්නෙක් නම් එය ඔහුගේ හෝ ඇයගෙත් එම ආයතනයෙත් පිරිහීමට හේතුවකි.

12.
ධනය නැත්තෙක් රජකම් පැතීම - පෙර රජකම් කළේ ක්ෂත්‍රියෝ ය. රජකම් කිරීමට තමාට සෑහෙන ධනයක් තිබිය යුතු ය. එසේ ධනය නැතියෙක් රජ පවුලක උපන්නත් පාලනයට අත නොගැසිය යුතු ය. එය පිරිහීමට කරුණක් වන හෙයිනි. අද තත්වය මීට වඩා වෙනස් ය. අද පාලනට අත ගසන බොහෝ දෙනෙක් තැන්පත් ධනයක් ඇති අය නොවෙති. ඔවුන් බොහෝ දෙනෙක් දේශපාලනය තෝරා ගන්නේ ධනය ඉපයීමයට ය. අද රාජ්‍ය පාලනය පිරිහී ඇත්තේ මේ නරක ගතිය නිසා ය. එය මුළු රටේ ම පිරිහීමට කාරණයකි.

මේවා පිරිහීමේ කාරණා බව දැනගත් නුවණැත්තා මෙලොවත් දියුණු වී පරලොව සුගතියට යන්නේ ය. මෙහි දස්සන සම්පන්නයෑ යැයි සඳහන් කර ඇත්තේ ඒ පිරිහීමේ කරුණු දැනගෙන ඒවායින් වැළකී සිටින්නා ගැන ය.

අභ්‍යාස

01. පිරිහීමේ කරුණු ලැයිස්තුවක් පිළියෙල කරන්න.
02. මෙහි පිරිහීමේ කරුණක් මාතෘකා කරගෙන ශිෂ්‍ය සමිතියේ කතාවක් කරන්න.
03. මෙසේ පිරිහීමට පත්වූ අය ගැන ඔබ දන්නා තොරතුරු පන්තියට ඉදිරිපත් කරන්න.